

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 25 éves jubileuma.

Az erdélyi gazdasági egyesület felirata a tordai bikatelep és fogarasi állami ménés érdekében. I.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara jelentése 1893. évről.

Rövid szakközlemények.

Az istállótrágya értékesítésének egy sajátos módja.
— A phosphorsavas és szén-savas mész emészthetősége. —
A táplálék befolyása a zsrképzsésre. — Salétromtrágya új helye.

Vegyesek.

A buza árnyatlása és okairól. — Magkereskedők és vásárlók figyelmébe. — Orsz. kataszteri felmérés 1895-ben. — A németek az amerikai marhák importja ellen. — A fertő lecsapolása — Bizományi értékesítés Bécsben.

Piaci értesítő.

Hirdetések.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 25 éves jubileuma.

Bár lapunk a mellékelt emléklappal üli meg ezen kiváló gazdasági tanintézet 25 éves emlék-ünnepélyét, még sem tehetjük, hogy e helyen is meg ne emlékezzünk ezen lélekemelő ünnepélyről. Kérjük lapunk olvasóit, míg ezen emléklapot olvassák, legyenek lélekben itt, kívánjanak őszinte szívvel századokra szóló virágzást, ezen áldást hozó tanintézetnek. Olvasóink ismerik lapunknak azon lép-ten-nyomon hangoztatott elvét, hogy mezőgazdaságunk jelen válságos helyzetének legfőbb orvossága a szakismeretek terjedése. Így mezőgazdaságunk ünnepe volt a tegnapelőtti ünnep, midőn hazarészünkben a szakismeretek vezető csillaga, rosszul mondtam, nem csak hidegen fénylő csillaga, hanem meleg napja, mely áldásosan árasztja és terjeszti a szakismeretek meleg sugarait, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet 25 éves jubileumát ünnepelte.

E helyet ragadjuk meg, hogy az idősebb testvér az erdélyi gazdasági egyesület szeretetteljes üdvözlét kifejezzük. Ott volt az ünnepélyen az idősebb testvér is, forró testvéri szeretetével. Testvérenek nevezük, mert igazán az. Ha más utakon, de egy célra törekednek. Mindkettő a mezőgazdaság terén szellemi előharcos. Ezen idősebb testvér volt, mely kérte, később sürgette annak idején kormá-

nyunkat, hogy a Kmonostori gazdasági tanintézet létre jöjjön. 25 évvel ezelőtt ott volt a születésnél ép oly örömtől repesve, mint most 25 év múltán, a huszonötödik születésnapjánál. Azota, mint két jó testvér karöltve, egymást támogatva, egymásnak segítve haladnak; egyiknek öröme a másiké is.

Pár szóban mondjunk köszönetet annak, ki e lélekemelő ünnepélyt nagyban segített méginkább azzá tenni, ki jött és egyszeri látásra, gondolkodásának fenkölségével megnyerte minndnyájunk rokonszenvét Ne szégyeljük ezen rokonszenvünket nyíltan megmondani földmivelésügyi államtitkárunknak Miklós Ödönnek. Ki nem csak mint a Miniszterium képviselője emelte az ünnepély fényét, de itt volt ő úgy is, mint velünk rokonszenvező, az intézetet melegen szerető magán ember is Hisz ő ki annyit tud, annyit tapasztalt fiatal kora daczára, ki egy idegen világrész életlől lüktető mezőgazdaságát oly jól ismeri, jól tudja és ennek kifejezést is adott, hogy mezőgazdaságunkat csak a tudás teheti nagygyá, csak a szakismeret virágoztathatja fel. Szeretetének jele azon 1000 frtos alapítván, mellyel mint magán erber fejezte ki rokonszenvét gazdasági tanintézetünkkel szemben.

Az erdélyi gazdasági egyesület felirata a tordai bikatelep és a fogarasi állami ménés érdekében.

I.

Nagyméltoságu földmivelésügyi m. kir. Minister ur!

Kegyelmes Urunk!

Megdöbentett az a hir, hogy Nm. a tordai bikatelepet és a fogarasi ménést feloszlatni akarja. Az erdélyrészek szarvasmarha tenyésztésének és lótenyésztésének előmozdításáért mindent megtenni programunk egyik sarkalatos pontja lévén. sürgősen intézzük Nm.-hoz abbeli kérésünket tartalmazó felterjesztésünket, hogy ezen szándékától elállani méltóztassék.

Indokaink erre nézve a következők:

A tordai bikatelepnak jó hatása szarvasmarha tenyésztésünkre kétségbevonhatlan a multa nézve és a jövőre tekintve egy bikatelepre okvetlenül szüksége van nagy tenyésztőinknek éppen úgy, mint a közép birtokosoknak és a kis gazdáknak. Gazdaközönségünk megkövetelheti, hogy az a nem-

zeti kormány, mely *nehány* vármegye szarvasmarha tenyésztésének felvirágoztatására külföldi marhák behozatala czimén csak a mult évben is 1/4 millió forintnál többet költött és a tüdővész kiirtása czéljából szintén százezerekre menő áldozatot hozott és hoz: az erdélyi részek 16 vármegyéjének szarvasmarha tenyésztéséért legalább annyit adozzon, a mennyit a tordai bikatelep fenntartásának esetleges vesztesége kitesz; annyit annál inkább megkövetelhet, mert szarvasmarha anyagunk bizonyára nem fog egyhamar abba a sajnálatos helyzetbe jutni, hogy Magyarország szarvasmarha kivitelét megnehezítse és az ország rendkívüli segélyét igénybe vegye a tüdővész czimén. Szarvasmarha tenyésztésünknek kiszámíthatlan kára lenne, ha a tordai bikatelep feloszlatatnák a nélkül, hogy más esetleg alkalmasabb — helyen új telep létesítenének.

A legtöbb községben sok mindenféle szempontból kifogásolható bika hágya a kisgazdáknak a községi csordába járó teheneit, sok községnek nincs annyi bikája, mint a mennyi kellene és van elég oly sok községünk, melynek egyáltalán nincs is hágó bikája. Mindezen csakis egy állami kezelésben levő bikatelep segíthet.

Bikaneveléssel foglalkozó középirtokosaink és gulyát tartó nagy tenyésztőink pedig rászorultak és meg is érdemelik azt az egyetlen állami istápolást, hogy jó bikáikat az állam megvegye. Ha ez egyszerre megszűnnék, hirtelen tetemes apadás állana be bikanevelésben, minek sok évre kiterjedő káros hatása lenne szarvasmarha tenyésztésünkre.

Biztosíthatjuk nmltgotat, hogy egyesületünk nem kérne, ha nem volna meggyőződve, hogy az erdélyi részek szarvasmarha tenyésztése ma már nem nélkülözhet egy bika-telepet.

Szarvasmarha tenyésztésünkre a jövőben már nemcsak az a feladata, hogy jó igás ökröket neveljen, hanem jó fejőstehenek tenyésztését is programjába kell vennie. Ilyenek szaporítására alkalmas erdélyi fajtájú bikákkal pedig csakis egy állami telep láthatja el tenyésztőinket.

Szarvasmarha tenyésztésünk látja el igás ökrökkel Magyarország más vidékeinek nagy részét. Egy bikatelep tehát az erdélyi részekben, kiváló marhafajtáknak eredeti tiszta vérben való fenntartása és tovább fejlesztése szempontjából *nemcsak a mi* érdekünk, de kétségbevonhatlanul országos állami érdek, mely méltánylásra számot tarthat.

Egyesületünk, mint a mely ezen ország rész mezőgazdasági érdekeit legjobban ismeri, azokat szíven hordozza s már 50 évvel ezelőtt éppen ezen érdekek képviselésére és védelmezésére alakult és a mely a kormány üdvös törekvéseinek mindig tá-

Lóhere, luczerna Mauthner Ödön

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

magkereskedése,

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. sz.

mogatója volt, annyi figyelmet mégis megérdemelne, hogy ilyen, hazarészünk vitális érdekét képező gazdasági ügyekben legalább megkérdetessék.

Mert különben mi célja van a társadalmi tevékenységnek és a gazdasági érdekek előmozdítását célzó társulásnak, ha a helyett, hogy a kormány támogatásában részesülne, az, országos fontosságú érdekeivel éppen ellentétes álláspontra helyezkedik.

Egylettünk, az erdélyi magyar-fajta szarvasmarháknak tiszta vérben való fenntartása és tenyésztésének megóvása érdekében már évekkel ezelőtt állást foglalt ez érdekműködésben 1891-ben május hó 11-iki igazgató választmányi üléséből 374. sz. a. a magas földmívelési kormányzatnak is fölirt és ezen terjedelmes emlékiratában a szarvasmarha tenyésztésünk felvirágoztatására szükségesnek tartott irányelveket, egyebek mellett, a következő pontokban foglalta össze:

„1. A nép kezén levő szürke anyag az erdélyi medenczében mindenütt és a havasokon is tisztán fenntartandó.

2. Ezen anyag idegen vérrel való elkorcsosítása minden módon megakadályozandó.

3. A részint gondatlanságból, részint látszólagos előnyök elérése céljából eszközölt vérkeveréssel — fájdalom — évről-évre szaporodó jelleg-nélkülivé vált elkorcsosodott anyag ismét eredeti jellegére visszavezetendő.

4. A szürke anyag mindenütt maga-magából javítandó, még pedig a hol a viszonyok megkívánják, ott az eddigi tenyésztési cél fenntartásával, a mely vidéken pedig a tejelés tehetségének kifejlesztése javasolható, az eredeti jellegnek ezen irányban való módosításával.

5. Havasaink legnagyobb részének barna, tarka (riska) anyaga szintén maga-magából javítandó és egyformásítandó, a tejelés tehetségének fejlesztésével.”

Ezen pontokat magába foglaló föliratunkra a nm. ministeriumtól ugyanezen évi augusztus hó 22-én 41057. sz. a. érkezett válasz leiratában egyebek mellett szóról-szóra ez foglaltatik:

„Örvendve vettem tudomást az egyesületnek ezen irányu érdeklődéséről és erre alapítva reményelem, hogy teljes odaadással támogatandja azon törekvéseimet, melyek az egyesület által kifejezett óhajítások nagy részének valószínűsítését célozzák.”

Ezt követőleg Nagyméltóságod elődje gróf Bethlen András minister ur ő nmlga ugyancsak 1891-ben augusztus hó 29-én Kolozsvárt gazdasági nagy értekezletet tartott melyen hazarészünk gazdaközönségének álláspontjával és érdekeivel teljesen ellentétes szándéka, a mely egyrészt a tordai bika telep felosztásánál, másrészt pedig a fogarasra célba vett pinzgau marha importtal az eddig is folyton kevesbedő, viszonyaink közt pedig legjobban megfelelő magyar marhákat a legnagyobb mértékben veszélyezteti. Holott azt éppen nem tartjuk állami érdeknek, a mi a mezőgazdaság érdekével ellenkezik.

Ha azonban magát a tordai bika nevelő telepet tekintjük is, a nagyméltóságod ministeriumának 1890, 1891. és 1892. évi jelentéseiből ezt illetőleg főbb tételekben a következő adatokat vonhatjuk ki:

Beszereztetett 1879. vagyis a telep létesítése óta 1892. végeig 1677 drb bika, a mely létszámából tenyésztési célra kiadatott ugyanazon idő alatt 1216 drb, vagyis évente átlag 81 drb.

Részesült ezekből 35 hazai vármegye és a boszniai kormányzóság.

Tagadhatlanul és igen helyesen a legtöbb bika az erdélyrészi vármegyékben nyert elhelyezést, de csekélynek nem mondható mennyiség vitetett a Királyhágón tuli vármegyékbe is, jelölve annak, hogy kitűnő tenyész anyagával az ottani szükségleteket is képes volna fedezni, kivált ha ez még jobban kifejlesztetnék.

Ezen bika telep célját és üdvös hatását élénken megvilágítja egyébként a nmltgod ministeriumának 1892. évről kiadott jelentésének 230-ik lapján olvasható következő passzusa:

„A telepen elhelyezett tenyész bikák iránt való kereslet évről-évre növekszik:

1888 évben kiadatott	62 drb.
1889. " " "	62 " "
1890. " " "	59 " "
1891. " " "	82 " "
1892. " " "	89 " "

A telep jótékony hatása azonban nemcsak abban nyilvánul, hogy a jó apa állatokat terjeszti, hanem abban is, hogy az erdélyrészi magán tenyészetek majdnem összes jól nevelt bika borjuit megvásárolja s ez által a gondos tenyésztésre ösztönzőleg hat.

Az elért eredmények két irányban nyilvánulnak. Először abban, hogy a nagyobb tenyészetek most már sokkal jobb tenyész anyagot adnak át a telepnek, mint előbb, másodsor pedig abban, hogy a telepről a községekbe elszármazott apaállatok használatával már számos kis tenyésztő is oly minőségű állatokat tenyész, a melyek bármely régibb nagy tenyészetnek becsületére válnának.”

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara jelentése 1893. évről.

A mult választmányi üléstől utasítást nyertem az iránt, hogy a „Kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1893-ik évi jelentése” mezőgazdasági részéről véleményes jelentést terjeszsek a tekintetes igazgató választmány elé.

Ezen föladatomnak a következőkben van szerencsém tisztelettel eleget tenni.

A jelentés már általános részében foglalkozik a mezőgazdasággal és itt szól a napszám bérek emelkedéséről, a gabonaárak hanyatlásáról, de feltűnőnek jelzi a zab magas árát, igen helyesen.

Azt mondja a jelentés tovább, hogy a jövő évi gazdasági üzennél nagy hivatás vár a sör-árpa és a lóheremag termelésére.”

Az utóbbira nézve megjegyezni kívánom, hogy a lóheremag termelése helyesen tartatik nagy hivatásnak, mert egyike a legjobban jövedelmező terményeknek, sajnos azonban, hogy a gazdaközönség ennek termelésével sok helyen már is túlszába esett.

A pár éven át tartott magas áráktól elcsábittatva sokan félre tettek minden gazdálkodási rendszabályt és művelés alatti területük nagy részét lóherével vetették be s ez által gazdaságukat a lutrihoz hasonló kockázatosá tették; holott helyes elveken nyugvó gazdasági rendszer mellett valóban nagy hivatása van és a gazdát még jó közép árak mellett is szép jövedelemhez juttatja és kiegyenlíteni képes a gabona árakban veszteségeket.

Nem mondható azonban ez a sörárpa termeléséről. Bár nem tagadható, hogy sok helyt kitűnő árpa talaja van hazarészünknek, mind a mellett sörárpa termelése, kivált az aratás idején, csapadék dus klímája miatt, itt a sörárpa termelése általánossá alig válhatik és ez csak ott vihető be a forgóba, a hol megfelelő fészerek állanak rendelkezésre s az árpa aratás után nyomban azok alá bordható száradás végett.

Visszatérve a lóherére, igen helyes, hogy erre nézve Kolozsvárt üzleti középpont létesítése véleményeztetik, de azzal nincsenek tisztában, mit ért a jelentés az alatt, hogy: „a most magasnak jelzett magvizsgálati díjakat le kellene szállítani”, mert az állami magvizsgáló állomás díja a vizsgálatokért szákonként 20 kr, a mit ilyen nem csekély munkával járó figyelmes vizsgálatért, tekintettel kivált a termény magas árára, soknak mondani éppen nem lehet.

Szó van továbbá a takarmánykiviteli tilalomról, a szőlő permetezés előnyeiről, a gyümölcs-termelés és kereskedés ígérkező szép jövőjéről s a gyümölcsbor készítéséről, a melyekre nézve kifejezett véleménynyel teljesen egyet értünk.

Tovább az állattenyésztésről szólva azt mondja: „Az erdélyi szürke marha tenyésztésére nagyobb gond és védelem volna fordítandó. Gondolva, hogy ez alatt magyar marháknak van értve, a vélemény általános viszhangra találhat hazarészünkben A mi azonban a jelentésben nyomban ezt követi: „Sajnos, hogy e fajt nem keresik oly mértékben, a mint kiváló tulajdonai megérdemelnék”, azzal már nem lehetünk mindenben egy véleményen, mert bár a kereslet csökkenését tagadni nem lehet, de ennek okát részint abban a panaszban véljük kereshetni, a mi a Királyhágón tulról ide ellátogató nagy uradalmak megbízottjaitól hallható, hogy t. i. nem találják már kellő mennyiségben azt az anyagot, nevezetesen igás ökröt, a mit az előtt vásároltak. A vérkevert és a mai állatok az ők igényeiket már nem mindig elégíti ki.

A tenyésztésben kezd mutatkozni a hiba, éppen azért az előbb hangoztatott védelem és gond a főtényező

A mezőgazdasági ismeretek terjesztése érdekében a földmives iskolák szaporítását, a gazdasági tanárképzés érdekében pedig egy gazdasági főiskola létesítését óhajtatnánk tartja; melyek hazarészünk gazdaközönségének bizonyára osztatlan tetszésével találkozhatnak.

Utóbbira nézve egylettünk álláspontjára helyezkedve meg is nevezi a helybeli gazdasági tanintézetet, mint a melyben a gazd. főiskola kellei megtalálhatók.

Ezek után a jelentés „különös részében”: „növény és állatorvosi terményekkel való kereskedés” főczim alatt még hosszasan és részletesebben foglalkozik a mezőgazdasági termeléssel

Előljáróban röviden ismerteti az 1893-ik év termelési viszonyait, felsorolja a földmívelésügyi ministerium 1892 ik évi jelentése alapján ezen ministerium munkásságát.

Itt a többek közt említve a mezőrendőrségi törvényjavaslatot, erre vonatkozva így szól: „Mél-tán sorakozik e mellé a kötelező állatbiztosításról szóló törvény, a mely ugyan az erdélyi vármegyék közelebről nem érinti, de az egész ország közigazgatási érdekei szempontjából óhajtott volt.”

Évek óta hangoztatva van a gazdaközönség részéről a kötelező állatbiztosítás szükségessége, főként pedig azóta, hogy a tudóvész éjszaknyugoti Magyarország megyéiben a szarvasmarhák közül nagy mértékben szedi áldozataid. Amde, hogy ezen törvény valóban létre is jött volna, arról tudomásal nem bírok

Törvényjavaslatokat igenis dolgozott ki ez iránt a földm. ministerium, de a képviselőházhoz ilyen javaslat még be nem nyújtott.

Ámbár a kötelező állatbiztosítás eszméjét ujabban a ragados tüdőlob okozta temérdek kár hozta felszínre, mindamellert az a véleményem, hogy ez hazarészünket is fölöttébb érdekli, a melynek erősítésére — egyéb járványos természetű állati kóroktól eltekintve — egy netán bekövetkező keleti marhavész veszélyét kívánom fel- említeni; miért hazarészünk állattenyésztőinek érdekében is fölötté kívánatos annak létrejötte.

A románival már megkötött kereskedelmi és vámszerződést illető tárgyalásokra utalva előnyösen kiemeli ez ügyben egylettünk állásfoglalását és a kormányhoz intézett feliratában kifejezett helyes érveit és megnyugvással ad kifejezést annak, hogy a kormány a parciais érdekeket mellőz, a veszélyeztetettnek hitt érdekek biztosításával kötötte meg ezen szerződést.

Most még korai volna véleményt kockáztatni, de a jövő mindenestre megmutatja, hogy kivált hazarészünk gazdasági érdekei mily mérvű biztosítást nyertek az új szerződés folytán

Nagyon helyeslésre méltó része a jelentésnek itt az, hogy a piaci átlag árak meghatározása szempontjából a kormány intézkedését kéri, hogy a termény árak kiszámítására minden város hatósága kivétel nélkül a métermázsát használja; mert sehol sem létezik tán nagyobb zűrzavar az egész országban, mint éppen hazarészünkben, a hol nemcsak hogy általában még ürmértékkel számítanak, hanem e tekintetben is a helyett, hogy bár a hektolitert használnák, még mindig vékával mérnek s ez a mérték is egy helyt 20 literes, más helyt 30 literes. Nagyon is indokolt volna tehát a métermázsának általánosítása egyrészt, másrészt pedig, hogy a hatóságok szolgáltassanak a tényeknek megfelelő piaci adatokat a személyes meggyőződés alapján, a helyett, a mit úgy gondolomra a

zöld asztal mellől adnak ki, a mivel sem a városnak, sem pedig a közönségnek nem basználhatnak

Ez után táblázatokban, a minsteri jelentésből kivonatolva, kimutatja azon sajnós eredményt, hogy a terményárak hanyatlanak, a napszámberék pedig emelkednek; a mi elég érzékenyen érinti a gazdaközönséget.

Közül továbbé egy táblázatot, a föld. minist. 1892. évi jelentése alapján arról, hogy a kamara területéhez tartozó vármegyékben a korlátolt és szabad forgalmu birtokok az összes terület mily arányában oszlanak meg.

Áttérve a mezőgazdaság intensitásátán kérdésre, nagy súlyt helyez a megyei gazd bizottságok szerzésére, a mezőgazdasági érdekek sikeres előmozdítása szempontjából.

Szerény nézetem szerint bármely formája választassék is a mezőgazdasági érdekképviseletnek, sikeres megoldásra csak akkor fog jutni az ügy, ha ezen érdekek szolgálatára a kellő pénzről is gondoskodva leend. Mindaddig papirra írott malaszt marad.

Hangsúlyozza továbbá — igen helyesen — a gazdasági szakképzés szükségességét s az erre hivatott iskolák és tanintézetek szaporításának és nivójának emelése fontosságát.

Az időjárás viszonyokra térve, közli táblázatos kimutatásban a kolozsmonostori meteorologiai állomás följegyzései szerint 1893-ban történt észleleteket.

Ezek után a gabona termelési és üzleti viszonyok ismertetésére tér a jelentés és elébb általánosságban, majd részletesen tárgyalja ezeket. Közli az 1893. évi aratási eredményeket az erdélyi részeken, valamint a főbb vasuti állomásokon 1893-ban fel- és leadott gabonaneműek mennyiségét és a piaci átlag árakat táblázatokban.

Megemlékezik itt egyetünk heremagtisztító raktáráról is és ezzel kapcsolatosan azt mondja:

„Lóheremag kereskedőink szívesen is vennék igénybe az állami magvizsgáló állomások közre működését, mert ez kétségtelenül emeli az eladott áru értékét, azonban arról panaszkodnak, hogy a magvizsgálásért fizetett díjak igen magasak s azokat az üzlet mindig nem bírja ki.“

Ebből nem érezhető ki, hogy vajjon valóban az állami vetőmagvizsgáló állomás díja értetik-e itt, a mi mázás zsákoukint bárkinek 20 kr, a vizsgálat és olmozásért, vagy egyetünk raktárának tisztítási díja, a mi métermázsánként 1 frt 90 kr, beleértve a vizsgálat díját is?

A ki a dolog gyakorlatában benne van és tudja, hogy akár egyik, akár pedig a másik, mi munkával és költséggel van egybekapcsolva, ezen díjakat nemcsak soknak nem tarthatja, hanem a mult évadban saját részében is tisztított s olvasztott helybeli Fleischl cég saját maga meggyőződött arról, hogy neki sokkal többbe került, mint az, a mit a mi raktárunkban tisztított

Végül a földm. minist. 1892. évi jelentése alapján közli táblázatokban járasonként a napszám árakat. Felemlíti, hogy a mezőgazdasági napszám kérdés a gazdáknál általános panasz tárgya, hogy a nép csak akkor vállal munkát, mikor nincs elegendő tengeri termése; ha pedig van, otthon ül s munkára csak tulszigázott árak mellett vállalkozik.

Megemlékezik a borkereskedésről, nagy bajnak tartja, hogy közönséges asztali boraink nem versenyezhetnek az olcsó olasz borokkal.

A gyümölcskereskedésnél felsorolja a tapasztalt hiányokat. Hogy bizonytalanság uralkodik az alkalmas fajta megválasztásában, a termelés nem egyöntetű, az üzleti középpontok és piacok nélkülözése stb. Hibáztatja, hogy nincs elég községi faiskola és ebben első sorban a vármegyei közigazgatást okolja.

Ezek után az állatok és állati termékekkel üzőt kereskedést méltatja.

Megemlékezik itt magáról a tenyésztésről és közli a forgalmi és értékesítési adatokat állatnemek szerint.

Kimutatja, hogy a szarvasmarhák értékesítésénél 1891. óta jelentékeny csökkenés mutatkozik, a mit a kereslet kevesebb voltának tulajdonít,

a mi természetes is. De mint már elől említeni szerencsés voltam, a kereslet csökkenésének okátalan a tenyésztésben is kereshető. Kereshető továbbá abban is, hogy dacára egyetünknek ez irányban állásfoglalására, a nyugoti marhafajták impertja folyton tart, tart pedig a kormány támogatásával és ezek által magyar marhánk tenyésztése mind szűkebb-szűkebb térre szorítottatik és létszámban csökken.

Szabadjon élnem itt az alkalommal annak fölemlítésére, hogy miként a lapokból olvasható volt új földm. miniszterünk erdélyi utjáról két elhatározást vitt magával:

hogy a tordai b'katelepet felosztja és az állami birtokot vagy eladja vagy bérbe adja; — és

hogy a fogarasi állami ménest megszünteti és kiterjeszti a bivalytenyésztést és nagy arányu pinzgau marha importot eszközöl Fogarasra, megveti ott ezen marhafajtának állami melegágyát és a lehető legtágabb térre terjeszti ennek tenyésztését

Hogy minő csapás lenne ez hazarészünk állattenyésztésére, annak fejtegetése legyen ezuttal elengedve nekem, hanem méltóztassék a következőket levonni ezekből a mélyen tisztelt igazgató választmány s ha szükségesnek méltóztat tartani, ezek megakadályozására kellő lépéseket tenni.

Ezzel tiszteletteljes jelentésem végéhez érven, teljes elfismerésemet nyilváníthatom a keresk. és iparkamara jelentéséről és azt a mélyen tisztelt igtó vál. meleg figyelmébe ajánulva maradtam

mély tisztelettel

Sz. Szakáts Péter.

e. titkár.

Az igazgató választmány teljesen egyetértve ezen felolvasott jelentéssel, annak a hivatalos lapjában leendő közlését határozza el.

Rövid szakközlemények.

— Az istállótrágya értékesítésének egy sajátos módja. Angliában a Themse partján London mellett egy gyár keletkezett, a mely szalmapapirt istállótrágyából állít elő. Ilyen gyár Angliában nem keletkezhetett azon oknál fogva, mert a szalma ott borzasztó drága. Most ez a gyár mégis létrejött, mert a szalmát az istállótrágyából veszi ki. Beszerzi az istállótrágyát métermázsánként 28 krajczárért és ugyanazért oda is állítja a gyárhoz. Ebből a trágyából kimossa a légeny tartalmu anyagokat, azokat külön feldolgozza és a visszamaradt szalma és cellulose-anyagból pompás kártyapapirt készít és mint mondják, egészen jól jövedelmez. Ha az anglusnak még az összes ganéjt is ki kell mosni az istállótrágyából, hogy szalmához jusson, meny nyire könnyebb dolga van az olyan gyárosnak, aki szalmát kaphat, a mennyit akar, olcsó pénzért; azért nálunk még sincsenek ily gyárak. Már pedig, a hol olcsó a nyersanyag, ott van helye a gyártásnak is.

— A phosphorsavas és szénsavas mész emészthetősége. Weiske és Wild a proskaui kísérleti állomáson két ökörborjuval kísérletet tettek, megtudandók, hogy a phosphátokat milyen mértékben emészti meg ezek az állatok. Az egyik borju 50°-át emészttette meg, a másik semmit se. Ez a kísérlet tehát nem vezette a kérdést egy lépéssel se előbbre. Az újabb időben dr. Neumann foglalkozott a kérdéssel és egész alapos módon megelemezte az adott takarmányt és az ürülékeket és abból kiszámította, hogy mennyi phosphorsavas és szénsavas meszet emészttett meg a kísérleti állat. A tejhez adott ásványosokat a borju majdnem teljesen megemészttette, részben lekötötte, részben pedig a huyon át kiválasztotta a phosphorsavat, a beleken át pedig a meszet. Mondanunk se kell, hogy a kísérletek még folytatandók, mert ezzel az eredményyel beérni nem lehet.

— A táplálék befolyása a zsirképzésre. Általánosan ismeretes, hogy tudományos szempontból még mindig vita tárgyát képezi: mely mértékben befolyásolják egyrészlől a fehérjefélék, más-

részlől a szénhidratok a zsirképzést. Pfüger péld. azon nézet képviselője más szaktudósokkal szemközt, hogy az állati zsir főleg szénhidratokból keletkezik és nézeteit a következő pontokban foglalja össze: 1. Az állat csak akkor rak le zsirt, ha tápláléka fölöslegben tartalmaz szénhidratokat. Ha e föltétel nincs betartva, vagyis ha a takarmány nem tartalmazza kellő mennyiségben a szükséges tápanyagokat, adhatunk az állatoknak bármennyi szénhidratot, zsir nem fog lerakódni. 2. Az állat nem rak le zsirt, bármily nagy fölöslegben kapja is takarmányában a fehérjeféléket, ha egyidejűleg nincsen elegendő szénhidrat a takarmányban. 3. Ha az állatot kizárólag fehérjével és szénhidrattal etetjük, az ujon képződött zsir mennyisége nem attól függ, hogy mennyi fehérjét dolgozott fel az állat, hanem attól, hogy mennyi szénhidrat-fölslegget vet föl a táplálékban. Ezek szerint a takarmányban levő szénhidratoknak nagyobb jelentőséget kell tulajdonítanunk, mint eddig, s helyeselhető Dietrich és Könignek azon eljárása, mely szerint a fehérjét nem, mint eddig, a szénhydrat értékének ötszörösére becsülik, de az arányt 1: 3-hoz állapítják meg. Mig ennél fogvat föltéve, hogy 1 kg. fehérje 30 krt ér, régebben az 1 kg. szénhydrat értékét 6 krral számítottuk, most a szénhydrat értéke 10 krra számítandó.

— Salétromtrágya új lelhelye. A gazdákat rendkívül érdeklő felfedezés híre járta be nemrégiben az újságokat. Az egyiptusi kormányt értesítették, hogy az Esnet és Keuch kerületekben nem messze a Nilustól fekvő völgyekben rendkívül nagy salétromtelepek lehetők, melyből a környékbeli gazdák trágyaszükségletüket fedezik. Minthogy föl lehetett tenni, hogy ezen telepeket az ország érdekében fog lehetni kiaknázni, az egyiptomi kormány Sickenberger és Floyer tanárokat küldte ki a helyzet tanulmányozására, kik közglebbről visszaérkezvén, rendkívül kedvezően hangzó jelentést tettek. Ugy látszik, hogy ezen műtrágya használata már a pharaók idejében ismeretes volt. Mindenesetre megmagyarázhatatlan, hogy ezen telepek létezéséről és azok salétromtartalmának használatáról ezideig senkisémet vett tudomást. Azon gőzösről, melyen a szakértők tartózkodtak, a partokon többféle nagymennyiségű „tafla“ volt összehalmozva, taflának nevezik a bennszülöttek ezen salétromot. Egy mezőn, hol tudósaink sátozt utóttek, a tulajdonos nem kevesebb, mint 60 tonna taflát tartott készletben azon czélból, hogy a mint az aratást befejezi, azt szétszóratja a földjein. Floyer a lehordott taflamennyiséget e helyen 200 tonnára becsüli, s péld. a durra növény gyökerére raknak belőle egy-egy darabkát. Egy igen nagy völgy, mely majdnem kiemerithetetlen lelhelye a nitratoknak, csak három angol mérföldnyire van a Nilustól s 100 teve és 150 számár napjában háromszor tette meg az utat taflával megrakodva a Nilusig és vissza. Egy másik helyen 100 tona taflát találtak raktározva. Miután ezen hírek valóságához kétség nem fér, nem hallgathatjuk el csodálkozásunkat a fölött, hogy egy ily fontos és évezredes ipar miképen kerülhetett el a kormány és a tudósok figyelmét. kik még a legkisebb bogárról is gyakran könyvet irnak. Az egész valóban hihetetlennek tűnnék fel, ha a jelentés hivatalos voltát kétségbe vonni szabadna.

Vegyes közlemények.

— A buza árhanatlása és okairól. Bernát István egy hosszabb kimerítő dolgozatot írt, mely a „Hazánk“ ban jelent meg. A terjedelmes és széles körű tanulmányok alapján írt dolgozat mindenekelőtt azzal foglalkozik, hogy a buza árhanatlásának okául oly sokszor hangoztatott tultermelés nem létezik, sőt a népesség számának növekedésével a buzatermelés terjedése lépést nem tarthatván, az egész világ termelését véve tekintetbe, a buza áremelkedésünk kellett volna bekövetkeznie. Hogy ennek a statisztikai adatokkal világosan bebizonyított ténynek dacára mindenkor nemcsak elég, de sok eladó buza van, annak oka a határidő és küllömbözetli üzletek tulságos elszaporodásában keresendő, a mely nem tényleges átadásra, hanem csak fiktív fizeteket köt. Az első, aki erre rámutatott C. Wood Davis kanzasi (amerikai) gazda volt és lelkes buz-

galmának sikerült odáig vinni a dolgot, hogy az amerikai szenátus előtt egy törvényjavaslat fekszik a határidő és különböző üzletek korlátozására, melynek bevaltott célja, hogy „a kincstár bevételeit emelje, megmentse a termelőt azon pusztító versenytől, melynek ma a fiktív és korlátlan mennyiségű termelvény piacra hozása folytán őt nyomják, továbbá biztosítani a kivátnak és kínálatnak azt a szabad játékot, a mit a különböző üzletek elnyomtak s melyek ma a piac árait kizárólag megállapítják s a gazdát megfosztják attól a hatalomtól, mely előbb az árak megállapításánál az övé volt.” E javaslat szerint minden üzletnek az áru tényleges áldásával kell végződnie. A jogos spekuláció ezért kizárva nincs, de a törvény nem engedi meg a fiktív üzleteket. E célból a fiktív üzletekben dolgozó kereskedőknek be kell magukat jegyeztetniük és 1000 dollár évi díjat, továbbá súly szerint kötött üzletknél 5 centet fontonként, ürmérték szerint eladott gabonánál pedig 20 centet bushlenként. Ezek az eszközök kétségkívül alkalmasak lesznek e káros üzletek korlátozására. Az amerikai gazdákon kívül az angol kereskedők is állást foglaltak már az üzletek ellen. Ugyanezen mozgalom hódító körútjában már Németországban is tud eredményt felmutatni, mert a porosz képviselőház előtt levő tőzsdereform, ugyancsak az amerikai álláspontján van. Bernát mindezekből azt a konkluziót vonja le, hogy ezeket a mozgalmakat nálunk mihamarább fel kell karolni és azt a tőzsde reformjának ugyanis nemsokára napirendre kerülő kérdésénél érvényre juttatni.

— **Magkereskedők és vásárlók figyelmébe.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának a kereskedelmi miniszter megküldte azt a kimutatást, a melyben a hazai erdőbirtokosoknál folyó év őszén eladásra kerülő famagvak eladási helye, ára és mennyisége fel van sorolva; a főbb tételeket felsorolhatjuk a következőkben: eladásra kerülő kocsános tölgyfa mag 1135 hl és 150 q. kocsántalan tölgyfa mag 460 hl. és 100 q. csertölgy mag 480 hl. luczfenyőmag 289, jegenyefenyőmag 17 q. és 5 hl. erdei fenyőmag 750 kg. és 500 Hl. vörösfenyőmag 100 kg. akácsmag 2 hl. körismag 2 q. szelid gesztenyemag 12 hl. Részletesebb felvilágosítást nyújt a kamara irodája

— **Orsz. kataszteri felmérés 1895-ben.** A kataszteri háromszögelés és határleírás Pozsony, Nyitra, Bihar, Szatmár és Arad vármegyékben, a részletes felmérés pedig ugyanezen megyék egyes részeiben fog eszközöltetni; az eredmény, tekintettel a terepi és egyéb viszonyokra, mind a három miveletnél egyenlően 45—50 négyszögmértőföldre irányozható elő. — A mérnöki helyszínelés Somogy, Hajdu, Szabolcs, Tolna és Torontál vármegyékben rendszeresen, Horvát-Szlavonországban pedig a szükséghez képest fog eszközöltetni. — A mérnöki nyilvántartás a hiteltelekkönyvi betétszerkesztéshez alkalmazkodik s az e célra szükséges térképmásolatok el fognak készíttetni. Az ország erdélyi részeiben foganatosítandó birtokrendezési célokra a háromszögelési munkálatok 1895. évben is fognak folytatattatni

— **A németek az amerikai marhák importja ellen.** A német gazdaszövetség elnöke a birodalmi kancellárhoz adott kérvényében protestál az amerikai marhák behozatala ellen s követeli, hogy az élő marhák Észak-Amerikából való behozatalának tilalmát terjeszse ki aképen, hogy az élő marhákkal megrakott hajóknak nem szabad a német kikötőkben kikötöni, ők és a hajóknak a kikerülés után az északamerikai kikötők valamelyikében hathatós vesztegzárnak kell magukat alávetniük.

— **A Fertő lecsapolása.** A földmívelési miniszter leiratot intézett a Rába-szabályozás kormánybiztosához, melyben felbivja, hogy a Rába-szabályozás s Fertő-lecsapolás költségvetését olyformán készítse el, hogy az a 12 millió forintot túl ne haladja s hogy ezen költségelirányzatot oly időben juttassa a miniszterhez, hogy ez a Fertő lecsapolásáról szóló törvényjavaslatot a képviselőház elé terjeszthesse

— **Bizományos értékesítés Bécsben.** Tudatni kívánjuk lapunk olvasóival, hogy a Papp György és Vincze általános ismert jó hírnévnek örvendő bécsi cég bizományi értékesítésére, a

legjuttányosabban átvesz mindennemű állatküldeményeket és a feladó állomástól szállítási költségeket évfállalja és helyben minden kiadást előlegez. Melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe, mint olyan céget, kihez egész bizalommal fordulhat.

— **Kerestetik fajtisza sima járdovány** oltóvessző, továbbá tiszta ripária portilrisa nemesített járdovány oltovány biztos helyről. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka** páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillettekos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— **Kertbirtokosok minden szükségletüket** a mi kertjük számára magvakból, legkivált a jelenleg melegágyakhoz szükséges magvakból, műtrágyákból és szerszámokból kell, legmegbízhatóbb és legjobb minőségben a legjuttányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely az ezen szükségletekre vonatkozó gazdagon illusztrált árjegyzékét bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

A készáru-üzletben élénk volt a forgalom és az irányzat is szilárd maradt. Buzában mérsékelt volt a kínálat, ellenben a malmok jó vételkedvet tanúsítottak, az árak is 2 és fél krral emelkedtek. Mintegy negyedrészt a forgalomnak szerb buza képezte, mely tranzitú 5.30—5.40 forintot kelt el. Egyéb gabonacikkek közül rozs forgalma gyenge és 5.35—5.37 1/2 frtot fizettek budapesti paritásban. Zab mintegy 5.90—6.25 forintot, szin és tisztaság szerint. Ó tengeriben kevés a forgalom. Új tengeri érkezett néhány rakomány és élénk kereslet mellett 5.45 frtót vásároltatt. Árpában gyenge forgalom mellett változatlan az üzlet.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	6.58	6.90
Rozs	5.30	5.40
Árpa takarmány	5.80	6.15
„ égetni való	6.40	7.15
„ sörfőzdei	7.35	8.50
Zab	5.95	6.25
Tengeri	5.45	5.55
Repcze	9.30	9.70
Köles	5.90	6.40

Határidőüzlet.

A külföldi piacok kivétel nélkül igen szilárd árfolyamokat jelentettek. New-Yorkban buza 1 1/3, tengeri 1 1/3 centtel emelkedett. Páris és London szintén szilárd. Piacunkon erre szilárdan indult az üzlet és az árak mérsékeltlen bár, de folytonosan emelkedtek. Buza közepes forgalom mellett 1—2 krral emelkedett. Tengeriben a forgalom megapadt, az árak azonban ismét emelkedtek. Rozs és zab forgalma gyenge, az árak ayonban 3—4 krral emelkedtek

Értéktőzsde.

Az irányzat változatlanul szilárd. — Járadékok és valuták szilárdan tartvák. A helyi piacon realizálások voltak tulnyomók, az árfolyamokra azonban nem igen gyakoroltak lényegesebb benyomást. Valuták és ércváltók nem változtak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere Az igen kedvező időjárás által a cséplés munkája akadálytalanul folyt minék következtében meglehetősen men yiségek kerültek piacra, melyek nagyrészt el is adattak. Az árak alig változtak, nagyszeműt magot valamivel jobban fizettek, mint mult héten, a mi arra vezetendő vissza, hogy ily minőségűből már korlátozottak a készletek. Luczerna. Gyenge, ugyszolván, csekély forgalom volt, a mennyiben a kínálatra kerülő nagy készletekből alig volt valami elhelyezhető. Muharmag. A jelenlegi magasabb árak nagyobb készletek ajánlását idézték elő olyképp, hogy a heti összeforgalom 500—600 métermázsára rug, hét vége felé valamivel olcsóbban lehetett vásárolni.

Jegyzések 100 kilonként	Budapesten:
Luczerna	40—46 frt.
Vörös lóhere, bánáti	56—60 „
Vörös lóhere, tiszavidéki	62—68 „
Vörös lóhere, erdélyi	62—66 „
Fehér here	80— „
Tavaszi búkköny	6 1/2—7 „
Muharmag	10 3/4—11 1/2 „
Baltaczim	10 1/2—11 „

Kolozsvár, 1894. November 15-ről. Tiszta buza 5 frt 40 kr. 6 frt 20 kr. Rozs 4 frt 60 kr. 5 frt — kr. Törökbuza 5 frt — kr. 5 frt 20 kr. Zab 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsánként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Faggygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 46 kr. Konyhaliszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznósir 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év november hó 13-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 440 darab, eladatott 240 darab. — Marha felhajtattott 1420 drb, eladatott 750 darab. — Sertés felhajtattott 4200 drb, eladatott 2230 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1894. Nov. 16-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 44—44 1/2 kr 280—300 klg. nehéz 44 1/2—45 kr. Öreg 300 klg. tuli 42—43 kr. Vidéki sertés 42—45 kr. Szerb 41—44 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Előség árak: Tengeri frt 6.85 Arpa frt 6.30 Kőbányán átvéve.

Központi állatvásár.

Bécs. (Szt. Marx) 1894 november 13-án. (Papp György és Vincze tudósítása.)

Juh: november 8-án felhajtattott 6156 darab. A csekélyebb felhajtás és kedvező üzleti hírek folytán — Párisból, páronként 1 frtnyi árjavulást eredményezett. — Jegyeztek, kiviteli juhot 17—21 frt, a legjavából 25 frton, kiverés juhot 9—16 frtót páronként, 2 százalék szokásos engedménnyel.

Szarvasmarha: November 12-én felhajtattott 2633 drb magyar, 755 galicziai, 1768 német, összesen 5156 darab állat. A mult heti árak változatlanok. Jegyeztek 100 kilonként élő súlyban százalék-levonással, — magyar hizó ökor 55—69 frt, galicziai 53—65 frt, német 56—70 frtig.

Sertés: november 13-án felhajtattott 9036 darab. Jegyeztek első minőségűt 38—40 kr., közép és öreg sertést 36—37 kr., könnyűt 34—35 kr., fiatal sertést 32—41 kron. Különként élősúlyban, levonás-engedmény és fogasztási adó nélkül.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

HIRDETÉSEK.

CZIMBALOM

erős tiszta csengő hanggal jóállás mellett. Saját gyármányú harmonika, hegedű, fuvola és egyéb hangszer és kellékek jutányos áron kaphatók.

Képes nagy árjegyzéket ingyen küld

VARJÚ KÁRQLY

hangszergyáros, számos arany és ezüstérembirtokosa.

Budapest, VIII., Kerepesi-út 297. 47. sz. (4—52)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvény-társaság

BUDAPESTEN

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kén-savval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit;

u. m. **Szőlő-trágyát, Rét-trágyát, Here-műtrágyát,**

csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, chilisalétromot, kén-savas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóverseuytér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli** és **kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirtdahivatal Budapest kén-savgyár.

201. (46-x)

Szőlő-trágya.

Rét-trágya.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda cégénél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

k ü l ö n l e g e s s é g e i t
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő cég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (46-x)

az igazgatóság.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY UTCZA 31. SZÁM.

Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági magvakat legmagasabb áron vásárolunk.

**MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-
Gazdasági gépek.**

Szives figyelmébe ajánljuk a t. cz. gazdaközönségnek üzleti hefi értesítőket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük.

201. (10-x)

2 arany, 13
ezüst érem.

9 disz- és elis-
merő okmány

**KWIZDA-féle korneuburgi
marha-táppor**

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 krajczár, fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha táppor.

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JÁNOS

osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító
223. (14-15) kerületi gyógyszerára
KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

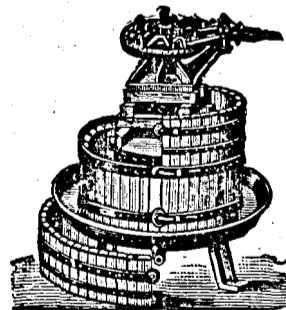
Gyümölcs-értékesítésre.

Sajtók gyümölcs és bór-préselésre

legújabb, kitünő szerkezettel

Eredeti gyártmányok folytonosan működő kettős nyomószerezettel és nyomásszabályozóval.

A legnagyobb munkaképesség 20 százalékkal nagyobb mint minden egyéb sajtónál.

Gyümölcs- és szőlő-zúzó

Szőlő-gereblyezők (Bogyófejtő gépek.)

Teljes szüretelő berendezések, állók és szállíthatók.

Gyümölcslé-sajtók, bogyómalmok gyümölcslé készítésére. — Aszaló-készülékek gyümölcs és vetemény számára. 271 (11-x)

Legújabb önműködő szabad. szőlővessző- és növény-permetező „Syphonia“

E gépeket különlegesség gyanánt gyártják

MAYFARTH PH. és Tsa.

cs. és kir. kizár. szab. gazdasági g gyárak, vasöntőde és gőzhámor

Bécs, II., Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek és elismerő bizonyítványok ingyen. — Képviselők felvételnek.

Utánzásoktól óvakodjunk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövetkezet célja: I. Olcsó közvetítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

<p>Üzleti berendezés. Sürgőnycím: Mezőgazdák, Budapest. Hiv. óra 1/2-9--1-ig és 2--5-ig. Áruraktár czime: M. Á. V. nyugoti pályaudvarán lévő közraktári vállalat XX. számú raktár. Bizomány-osztály. Hadseregellátás. Gabonaeladás.</p>	<p>Erőtakarományok vétele. Fedezeti tőzsdei kötések. Áru-osztály. Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Építkezési anyagok. Gazdasági vasneműek. Gyapju és hizott marha bizományi értékesítése.</p>	<p>Vetőmag-osztály. Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Here-magvak bérrostálva. Gazdasági gép osztály. M. k. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege Adriance Platt & Co. new-yorki</p>	<p>kaszáló, marokrakó és kéveköto gépeinek kizárólagos képviselőse. V. Vermorel-féle Éclair-permetező kizárólagos képviselőse. Csonka Bánki-féle petroleum-mórtorok mezőgazdasági képviselőse. Mindennemű kipróbált solid kivitelű gazdas. gép jutányos beszerzése. Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.</p>
---	--	---	--

A szövetkezet alapszabályait és hetenkint egyszer megjelenő „Üzleti Értesítőjét” kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. 296. (6-13)

Tisztán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET
a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

**THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.**
ALAPÍTVA 1843.

Biztosít

emberéletet

legkülönbözőbb és
legelőnyösebb

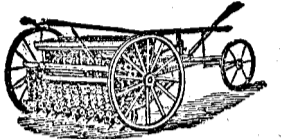
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál az 261 (21-x)

Erdélyi aligazgatóság

Kolozsvári, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Legújabb szerkezetű **sorvetőgépeket**, úgy sik valamint hegyes talajhoz, továbbá **egyetemes ekéket** rendkívül mérsékelt áron szállít:

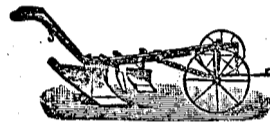

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyára, **BUDAPEST**, Váci-körút 10 szám.

Kitűnő lóherfejtőgépeinkre

különösen felhívjuk a t. gazdák figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosítás-
sal és erdélyi referentiákkal

289 (10-10) szívesen szolgálunk.

Árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Eladó 7 drb.

2 1/4 éves tenyész-bika

249. (27-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (30-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

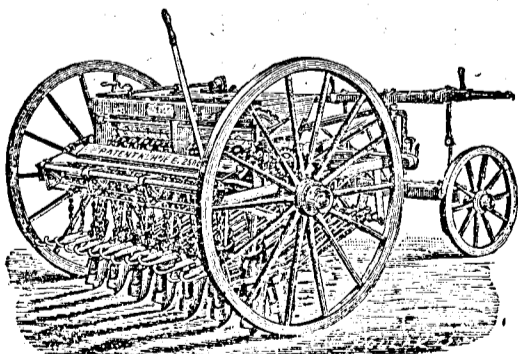
Alakult 1856.

K Ü H N E E.

Alakult 1856.

g a z d a s á g i g é p g y á r a M o s o n b a n

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL

sorvetőgépeit leszállított áron.

Hegyes hullámos területre „**MOSONI DRILL**” legjobb, legegyszerűbb sorvető.

Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. **Laake-féle szántó földboronák** 12-féle nagyságban, **Laacke-féle** kedvelt rétboronák. **Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta**, (53 frt) meglepő munkaképesség **Ventzky-féle füllesztők, szecska és répvágók stb. stb.**

➡ Árjegyzékek bérmentve. ➡

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágyafósz, chilisálétrom és egyéb különleges műtrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (46-52)